

ABONAMENTUL

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 " (30 lei)
 1/4 an 20 " (15 lei)
 O lună 7 " (5 lei)
 În nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Eroii neamului,

eroii-martirii, cari și-au vârsat sângele pe câmpul de războiu, pentru realizarea idealului național, sau au fost schingiuiți și omorâți mișelește la locuințele lor pașnice au fost pomeniți la sfânta slujbă din Mănăstirea Catedralei, în ziua mucenicului Gheorghe.

S'a remarcat și în predică, după cuviință, suferințele și jertfele lor, și s'a oficiat parastasul, pentru odihna lor sufletească.

A fost împlinirea unei datorii sfinte și înălțătoare.

Din parte-ne am dori, ca această pomenire să se urmeze an de an, ridicându-se la însemnătatea unei *sărbători naționale*.

Poate chiar ziua sfântului Gheorghe e cea mai potrivită de a se preschimbă și în praznic național.

Coincide și ca timp, cu marile evenimente finale ale renașterii noastre naționale, și ca pilduire cu viața viteazului martir, prăsnuit de biserică.

Sărbătoarea va lua proporție tot mai mare și parastasul, — cu cât vremea va trece și amintirile personale dureroase se vor șterge — va fi cu vremea, o sărbătoare a renașterii și a mândriei naționale.

La slujba de Marți am văzut ochi înlăcrimați, și fețe palide de indignare; e proaspătă încă, așa de proaspătă barbaria ce s'a săvârșit; pământul fumegă încă de sângele victimelor nevinovate și strigă răsunare la ceriu... Incăierările n'au luat sfârșit, se mai deslușesc, par'că, unde-va

departe, bubuituri de tunuri și răpăit de puști... Trenurile aduc âniți și prizonieri, ce scrâșnesc din dinți, în cea din urmă sbateră a neputinței...

* * *

Dar toate aceste nu vor exista în mintea urmașilor, cari nu vor amesteca în acest praznic nimic din amarăciunea și revolta contemporanilor.

Pentru noi e sărbătoarea datoriei; pentru ei va fi mai mult, preschimbându-se în cea mai înălțătoare zi, când puntea de dragoste se va ridica neprihanită de pe pământul nepoților până la slava, în care tronează vitejii — martiri înaintași.

Al. Ciura.

Să medităm!

Călătorind în zilele trecute la Blaj, am avut ocazia să mă întâlnesc atât în drum cât și la Blaj, cu mulți Frați și fiind în preajma Congresului preoțesc, obiectul principal de conversație ne-a fost bineînțeles — Congresul. — Am auzit multe păreri, dar dintre toate m'a izbit părerea unor Frați, că *Congresul nostru ar fi superfluu*. Se înțelege, că această părere, așa cum ne au permis împrejurările și timpul scurt de care poate omul dispune în călătorie, despărțindu-ne cu dorința: ca până la Congres să mai medităm asupra ei.

Deci să medităm! — Multele și variile probleme ale vieții noastre bisericesti peste tot, de zeci de ani așteaptă o „*reînnoire întru Hristos*“ — vorba fericitului Părinte Pius al X-lea. — În scopul acesta s'au ținut și să țin an de an și sinoadele protopopești, în cari s'au sulevat și desbătut mereu, diferite probleme de interes. Mulți preoți — adevărat preoți — din

răvnă și dor de înaintare a afacerilor bisericesti au adus înaintea sinoadelor chestiuni însemnate și de interes vital pentru Biserică, întru susținerea, aprobarea și pentru executarea cărora „*și-au pus sufletul*“ — dar vai! deși primite și aprobate acelea chestiuni, până în ziua de azi au rămas aproape numai pe hârtie, neavând ei și puterea executivă totodată. Așa au trecut decenii și azi vedem — spre rușinea noastră — că în foarte multe privințe, suntem tot acolo unde au fost moșii și strămoșii. *Problemele s'au sulevat, s'au aprobat dar nu s'au executat!!!*

Nu vreau deocamdată, să arăt pricina acestor stări, nu vreau incriminări, ci vreau numai, — întrucât îmi permite timpul și spațiul — să arăt, că Congresul preoțesc, nu e superfluu.

Fără de a intenționa să vătăm pe cineva, citez a afirma, că Congresul, ce cu ajutorul Domnului se va ținea în 14 c. la Cluj, — *în totalitatea Sa, va ști cumpăni cu temeiul*, cari sunt problemele dela cari atârână mersul bun și ducător la scop al tuturor afacerilor noastre bisericesti, *va cunoaște mai bine ranele din cari astăzi sângerează Biserica, lipsurile și golurile ce trebuie umplute, virtuțile și meritele, cari trebuie răsplătite, scăderile și viciile ce trebuie șterse, păcatele, cari trebuie pedepsite etc.*, cu un cuvânt *pe baza experiențelor de zeci de ani ale atâtor Frați* adunați în numele lui Isus, fiind și El — conform promisiunii Sale sfinte — între noi, Congresul va putea formula mai bine, decât oricare Consistor sau Sinod, — tabloul fidel al tuturor problemelor bisericesti, cari așteaptă „*înnoirea în Hristos*“ și după-ce-l va formula cred, că va avea și auctoritatea necesară, ca să-l impună spre executare, celor ce au puterea executivă.

În cazul însă, când Congresul nu va fi așa după cum l-am contemplat mai sus, când El deși, cunoscând mulțimea și

greutatea problemelor ce va avea de rezolvat, totuș va fi de preascurtă durată *„ca să nu pierdem trenul“* vorba multor frați de pe la sinoade, sau va fi numai un mijloc al unora de a face oratorie multă, sau de-a îndruga fraze lungi și bineșnătoare; când Congresul nu va desbata toate problemele de interes ori pe celea desbătute și primite, nu le va ști reprezenta cu demnitate și nu le va ști impune spre executare, cu toată auctoritatea ce trebuie să o aibă, — atunci zic și eu, că Congresul nostru e superfluu!

Să medităm deci Fraților, până la ziua Congresului și *să facem totul*, ca El să nu fie superfluu!!

Chirileu, la 3 Maiu 1919.

Ioan O. Handrea,
 paroh gr.-cat.

Liga Culturală își re- iea activitatea.

Biroul Ligei Culturale, al cărei Comitet Central s'a complectat încă din Februar printr'un Congres extraordinar, s'a constituit Miercurea trecută. În lipsa președintelui, părintele V. Lucaciu, vice-președintele ce s'a ales acum, el însuși un fost președinte al societății, d. I. Grădișteanu, va chema, după statute, Congresul obișnuit, care, după statute, trebuie să se adune neapărat în Maiu și a cărui dată a fost fixată la 31 ale lunii. La secretariatul-general a revenit acel care îndreaptă către înțelegătorii nevoilor și datoriiilor ceasului de acum acest apel care cere *fapte*.

Vom căuta să încunjurăm Congresul aici, în București, de atmosfera care trebuie. Vom apropia de Ligă poporul, care de acum înaintea e marele hotărâtor în ce privește interesele nației; o vom preface din vechea tovărășie de diplomați ai irendentismului într'o unealtă de propagandă sufletească până în adâncul mulțimilor, federind-o, într'o strânsă frăție, cu „Asociația“ ardeleană, cu societatea corăspunzătoare din Bucovina,

cu noile înjghebări culturale din Basarabia liberată. Mari serbări culturale la Parcul Carol, cu expoziții pline de învățătură, îngăduind oricui să-și dea samă de ce înseamnă România Nouă, vor întovărăși Congresul. Și vom căuta ca și peste câteva zile, la Zece Maiu, să arătăm lumii ce deosebire trebuie să se facă între vechiul formalism de mult usat și susținut numai prin mijloace artificiale și noua viață, care la asemenea ocazii trebuie să izbucnească puternică ea însăși, creînd forme vii și pline de energie.

Pentru aceasta ni trebuie un larg concurs.

Toți vechii membri ai Ligei să se grăbească a se înscrie, plătiind mica lor cotisație lunară pe tot timpul cât n'a funcționat societatea (vre-o treizeci de lei). Și orice om care crede, că interesele, așa de mari, de un caracter moral așa de imperios, ale României Nouă nu pot fi servite decât de tovărășii ca aceasta, în care nu intră nimeni din interes, ci numai pentru că fiecare membru înțelege ce a făcut sufletul românesc și ce e în stare să desăvârșască, este dator a se adăugi fără zăbavă la membrii cei vechi.

Cerem o probă de vitalitate. Și nu credem că, oricare ar fi păcătoșeniile care pătează prea mult o glorie așa de scump plătită, această probă ni se va refusa, — se va refusa nației înseși. **I. IORGA.**

Hajdudorogul

urătul și nedreptul »Hodorog« s'a prăbușit. A fost făcut pe nedreptul, clădit pe baze mincinoase și a trebuit să piară, să se prăbușască, așa cum s'a prăbușit și statul ungar, care s'a susținut atâtea veacuri numai prin minciună. Vorba cea: »Cu minciuna poți prânzi, dar cina nu« s'a adeverit în cazul acesta mai mult decât oricând. De odată cu statul, care prin informațiuni mincinoase a constrâns forurile bisericesti competente să facă aceasta diecează contrară voinței poporului încorporat în ea și contrară voinței unui neam întreg, a trebuit să, se nimicească tot aceea ce pe nedreptul a fost făcut și pe baze imorale a fost clădit.

Nenumăratele proteste ale poporului și Arhieriei noastre nu au putut nimici până acuma aceasta instituțiune mincinoasă. Nu au putut-o face, pentru că mâinile ne-au fost încătușate, iar pe guri am avut lăcat. Am fost mici și nebăgați în seamă, părăsiți într'un colț de țară, de unde glasul nostru plin de jale

și de durere nu a putut străbate printre șirele dese ale contrariilor noștri, nu au putut ajunge la urechile celor chemați. Dar glasul nostru drept a ajuns la acela, care mai îngrabă ori mai târziu ajută pe cei îndreptățiți, a ajuns la Impăratul Impăraților.

Ne place să vedem cum piere tot aceea, ce n'a avut drept să trăiască în lumea aceasta. Azi piere una, mâine alta și rînd pe rînd pieri-va tot ce nu are baze morale tari. Așa a fost și Hajdudorogul și de aceea a bătut ceasul, a sosit timpul pieirei lui.

Acum, când facem panegiricul și acestei mișelii ungurești, facem o scurtă reprivire peste influința ce a făcut-o Hajdudorogul asupra poporului român ajuns în cadrele lui. Nu putem zice, că ne-a făcut numai rău aceasta diecează. Nu! pentru că indirect ea ne-a făcut servicii foarte mari. În loc să-și ajungă scopul, care a fost maghiarizarea Românilor și nimicirea sentimentelor lor naționale, Hajdudorogul a fost acela, care a făcut, ca focul din inimele Românilor din extremele locuri românești, focul acela, care începea deja să se stingă, să capete o nouă putere, să înceapă să ardă iarăș așa cum de fapt trebuie să fie în inima fiecărui român. Hajdudorogul a făcut, ca în România dintre hotarele lui să se trezească din nou conștiința națională, care începea deja să adoarmă și el ne-a asigurat pentru România întregită un număr considerabil de cetățeni buni. Pentru faptul acesta li suntem recunoscători. Pentru tot ce a făcut înafară de aceasta și-a luat răsplata.

Azi, când Hajdudorogul e pus deja în mormânt, venim și noi, în inimele cărora a sădit atâta durere și a stârnit atâta revoltă dreaptă și cu zimbet pe buze îi strigăm, ridicând falnic steagul adevărului și al dreptății: »Adio, lung adio și fără revedere!«

Lgh.

1 Coroană = 20 bani.

Găsim în revista »Comerțul în România« un articol intitulat Leul și Coroana și semnat de d. dr. Sever Dan, consilier pentru Transilvania la ministerul de finanțe, — va se zică persoană oficială.

Numai această calitate a autorului ne face să ne ocupăm de articolul însuși, care tratează, așa ni se pare cu prea mare ușurință, una dintre cele mai grele probleme. Pornind dela principiul just, că un stat nu poate avea două sisteme monetare și că deci dispartia Coroanei se impune d-sa arată soluția drastică a problemei, în termenii următori:

1. Bancnotele austro-ungare emise după 1 Novembre 1918, sunt complet nulificate.

2. Bancnotele anterioare acestei date sunt declarate ca devaluate, fără stampilare și anume o coroană egal 20 bani (bani, nu fileri) având curs forțat la toate locurile de plată până în 1 Aprilie 1919, când vor fi retrase din circulație contra Lei-bani.

3. Creanțele (pretențiunile) se clasifică și se stabilește pentru ele următorul curs: pentru cele anterioare zilei de 28 August 1916 1 cor. egal 50 bani, la împrumuturi de ori ce natură socotindu-se originea dela data ridicării nu dela acea a prologării sau înoirii și plata fiind obligatorie în leu!

Dacă această metodă drastică s'ar aplica, boala evident ar dispărea, dar pacientul cu siguranță ar sucumba. O problemă identică s'a pus în Alsacia-Lorena și prima soluție ce s'a dat, a fost că, cu sacrificii serioase din partea statului, marca a fost echivalată cu un franc și douăzeci și cinci de centime, adică al pari în momentul când ea este considerabil depreciată pe toate piețele.

4. Dan pare a neglija micul fapt, că locuitorii teritoriilor reîntrate în patrimoniul nostru național, sunt copiii noștri, cari trebuiesc tratați cu o deosebită grijă și că nu putem să le reducem în mod arbitrar avutul, ori să le impunem adică numai lor sacrificiul pentru realizarea unificării monetare.

Se înțelege, că nu închidem ochii la foarte serioasele dificultăți ce ne amenință din partea Coroanei, ca și a rublei de altfel. Dar nu putem pentru aceasta, nulifica bancnotele de după 1 Noemvrie 1918, dacă n'am împedecat intrarea lor în țară. Mai puțin putem proclama pentru Coroanele anterioare acelei date, că o Coroană nu valorează decât 20 bani. De ce tocmai 20 și nu 30 sau 10 bani? Pe cât știm suta de franci e cotată la Zürich 404 Coroane. — Coroana adică are acolo o valoare de circa 25 centime, ceea ce ar fi aproape 50 bani de ai noștri. Cum se vede cei 20 bani cu cari d. Dan vrea să plătească Coroana, sunt o cifră cu totul arbitrară și nu cu arbitrarul se poate rezolva o problemă de extremă delicatețe, pentru că privește avutul agonisit de frații noștri, de noii cetățeni ai României. Căci nu e vorba numai de câștigători de război, ei și de Coroana adunată în sudoarea feței de muncitor, de omul din popor.

Dar toată propunerea d-lui dr. Dan pare și mai arbitrară prin al treilea punct al ei care pre-

vede pentru plata creanțelor un alt curs al schimbului Coroanei, anume 1 leu rep. 50 bani. Va să zică datornicul are să plătească cu un leu respectiv 50 bani, coroanele pentru cari la rândul lui n'a primit decât 20 bani.

Credem, că ajunge și că în interesul unei prospere dezvoltări a noilor noastre teritorii, nu principiile enunțate în articolul d-lui Consilier pentru Transilvania, la ministerul de finanțe, vor fi călăuzitoare.

(»Dimineța«). X Plutus.

Moravuri detestabile.

Primim mai multe articole, în cari publicul se plînge de abuzurile, ce le fac, în vremea din urmă geșterii și comercianții de ocazie în diferite orașe.

Reținem deocamdată acesta, care e scris în termeni obiectivi și nu numește persoanele direct, cum fac alte articole, unde persoanele și datele sunt puse negru pe alb.

Acum, când prin ajutorul cerescului Părinte și prin vitejia oștilor române ne vedem stăpâni pe țara noastră românească, ne vedem visul de veacuri împlinit, din punct de vedere creștinesc și umanitar ni-se impune de urgență, ca din întreagă conștiința de buni și adevărați Români să combatem și stirpim — pe cât e posibil — detestabilele moravuri de îmbogățiri grabnice ale unora, foarte dăunătoare societății omenești și îndeosebi salariaților, încuibate în decursul războiului mondial, cari și de prezent încă mai dăinuiesc în aproape toate orașele, în măsură destul de respectabilă.

Astăzi parecă toată lumea vrea și dorește a-și câștiga enorme sume de parale atât pe căi oneste, dar mai mult: neoneste. Astăzi zic, o sumedenie de indivizi își părăsesc vechile lor poziții sociale, îmbrățișind cu cea mai fierbinte sete de îmbogățire — repentină — comerțul, sau cari înaintea războiului ocupau alte servicii, acum sunt deja meseriași cu brevet și îndeosebi geșterari, storcând prin mărfurile și fabricatele lor slabe, — însușindu-și-le la repezeală — populația dela sate și salariații dela orașe.

Noi cei cu salare fixe ducem o viață destul de tristă și revoltătoare din cauza acestor moravuri nu prea splendide ale unor comercianți de ocazie.

„Permisele“ acestor indivizi d'asemenea își vor avea enigmaticele lor asupra cărora nu mai înzist.

Ar fi de dorit, ca cei chemați, cei cari conduc destinele

linerei noastre țeri românești să saneze — de urgență — aceste triste moravuri ale geșterilor și tot odată foarte dejositoare neamului românesc, care are cu totul altă menire pe acest pământ desrobbit chiar acum din ghiarele veninoase ale Ungurilor și Jidanilor, căci aceste manoperi și poște după averi considerabile și la înțeleală, — cum am spus mai sus — contrag după sine și fac imposibil traiul modest al multor frați salariați.

De toți acești geșterari să se țină strictă evidență și la timpul oportun să fie demascați, pentru că se știe: fiii României-Mari numai onestă și numai pe cale onestă pot trăi și exista într'însa.

În modul acesta cu mândrie putem răspunde tuturor străinilor: *Da, suntem Români din România-Mare și tare pentru vecii vecilor!*...

Georgius.

Învățătorii penzionați.

Vă rog a-mi da voie să intrăgesc corespondența colegului meu T. Simu (Nr. 90 al „Unirii”) privitoare la învățătorii penzionați. Motivele penzionării, a o mai relevă e de prisos. Că la conferența din Sibiu, chestiunea penzionaților au luat-o superficial, nu mă mir de loc, căci învățătorii de acum cu excepțiune — nici idee nu pot avea de greutățile și obstacolele ivite, loviți în dascăli-eantori cu maximalul de retribuție 200 fl. scrisă, atât de străini dar și de ai noștri.

Cu toate astea munca săvârșită cu zelul și abnegațiunea pusă în serviciul cauzei neamului și a carierei căreia ne-am dedicat nu ne-am clătinat, puțin și bun, sigur și înainte, după devisa de memorie a foștilor noștri profesori

Roadele muncii noastre vorbesc destul de elocvent, nu ne lăudăm, nici nu dorim a fi lăudați, barometrul conștiinței e cel mai înalt for de a se pronunța, ea e liniștită!

Averi nu am putut aduna din 100 fl. cu accedentele, boghii de fân, muceziți, cupele de fasole și colacii dela Bobotează, cari ne erau comoara întreagă, dar cari și-au putut face ceva puțin, pe lângă oficialul conștiințios împlinit, mai avea munca asiduă a câmpului, munca până ce cădeau sdrobiți de istoveală și durmiau unde-i ajungea piroteala, mulțămită și femeilor noastre, cari „doamnă” eră cu numele, dar la muncă bun tovarăș.

Că am scăpat de hoarda aziatică în primul loc avem a mulțămi Dumnezeuului neamului Românesc și conducătorilor lui, asta lozincă tot natul românesc care pricepe să o aibă de închiere în rugăciunile lor, iar dascălii din vremuri în servicii se încheie „mulțămită ție Doamnel că ne-au mântuit de „iparkodom nagyságos!

Stăpânirea nouă bine ne știe greutățile, lipsele și nevoile noastre familiare, să susții din 42 cor. penziune, pe lângă femeie și familie grea. Cel slab dela cel tare cere milă și compătimire, cel impilat și lipsit cere sprijin și ajutor — dacă sunt urechi de auzit și inimă de compătimit — atunci când e incapabil și neputincios a-si mai câștigă pâinea, să o facă asta dintre noi cei invalizi sdrobiți trupește ori sufletește, dar noi cari am fost penzionați, mai mult pentru ținuta noastră politică națională curat românească — martor Sopronul — și suntem întregi în toată privința nu cerem grația și mila nimă-nui, pretindem ca dacă România Mare are lipsă de muncă culturală, îi stăm la dispoziție, aci suntem, numai să nu fim preterați față de unii oameni, cari în viața lor nu au contribuit nici cât puni degetul la „ideal și dacă au făcut poate ceva, au făcut nu din dragostea de neam, ci din interese personale, dar la suprafață a răsărit după 4 Noemvrie 1918, iar prin 1916 cântă osana trupelor germane și acelora cari în acelaș timp pe noi ne transportau la „Sopron“.

De-o camdată atâta am spus.

Cu stimă

Maxim Blaga,
inv. penz.

Apus de soare*).

(Dramă în 4 acte de BARBU DELAVRANCEA).

Subiectul piesei.

Ștefan cel Mare, domnul Moldovei, simțindu-se prea bătrân și fiind bolnav de o rană, ce nu se mai poate tămădui, rană căpătată în lupta dela Răsboieni, are intenția de a introna, fiind încă în viață, pe fiul său Bogdan.

Înainte, însă, el strânge pe parcălabii țării, cărora le spune, că pornește cu războiu împotriva Polonilor, cari năvălese în Polonia.

Se întoarce Ștefan dela războiu învingător și simțindu-se din ce în ce mai rău, strânge sfatul țării, în fața căruia întronează pe Bogdan. Faptul acesta

*) Dăm, pentru cetitorii noștri conștinutul piezelor, ce se vor juca la Blaj.

nefiind pe placul tuturor boerilor, care prevăd că Bogdan va fi tot așa de aprig și de războinic, urzesc o conspirație pentru a sui în scaunul Moldovei pe Ștefan cel Mare, fiul răposatului Alexandru, primul născut al lui Ștefan cel Mare. Trei boeri dintre conspiratori: Ulea, Drăgan și Stavăr, se folosesc de faptul, că Ștefan este supus unei operațiuni de ardere a rânii, pentru a-și pune planul în execuție. Ei răscoală poporul în contra lui Bogdan și aclamă pe Ștefan cel Mare.

Domnul auzind strigăte, deși foarte bolnav, se repede afară din castel și ucide eu mâna lui pe paharnicul Ulea, capul urzelii. Apoi se întoarce aiurând și își dă sfârșitul în brațele lui Bogdan.

Fântâna Blanduziei.

(Piesă în 3 acte, în versuri de V. ALEXANDRI)

Subiectul piesei.

Tinărul sclav Gallus, scriitorul poetului Horațiu, întâlnește la Fântâna Blanduziei pe frumoasa Getta, sclava lui Scaur, se îndrăgostește de ea și are norocul de a fi și el iubit de dânsa, deși fusese fâgăduită crudului Hebro, supraveghetorul sclavilor lui Scaur. Horațiu sosind la aceeași fântână confundat în gânduri poetice, simte la rândul său o vie dragoste pentru tinăra sclavă, în ciuda Neerei, cântăreata, care urmărește înzădar pe poet cu simpatii stăruitoare.

Pe de altă parte, bogatul și vanitosul parvenit Scaur iubește pe Neera, o invită la un ospăț în strălucita sa locuință și spre a se dovedi și mai curtenitor și darnic fâgăduiește, că va dărui în onoarea ei, libertatea aceluia dintre sclavi, care-i va eși întâiul în cale.

Îndemnați însă de Getta, sclavii din palatul lui Scaur închid în beci pe nefericitul supraveghetor Hebro și ies cu toții întru întimpinarea Neerei. Astfel Scaur, vrând nevrând, spre a nu-și călca cuvântul dat, îi pune pe toți în libertate.

Dar, la serbare a fost poftit și Horațiu cu bătrânul și încă neastâmpăratul Postum și Neera nepăsătoare față de Scaur își trădează destul de fâțis slăbiciunea pentru iubitul ei poet.

Atunci Scaur gelos și împins de pizzașul Zoil sfidează pe Horațiu cu vorbele:

Desfid nu înzădar
Pe falnicul Horațiu de-a face un
[vers măcar,
Și jur pe însuși Joe să-i dau
[orice va cere,
Pe-un cântec în onorul Olim-
[piceii Neere.

Horațiu improvizează o odă, însă nu atât în onoarea Neerei, cât privind-o mereu pe Getta, pe care o și cerc ca premiu a izbânzei sale poetice; iar spre mai marea umilire a lui Scaur, când sosește clipa banchetului, se află că sclavii liberați au mâncat toate bucatele ilustrilor oaspeți.

Înzădar caută Scaur să cumere înapoi dela Horațiu pe Getta spre a o putea pedepsi cât mai aspru; Horațiu și-o păstrează, ba chiar îi destăinuiește dragostea ce-i poartă. Aflând însă că ea îl iubește pe Gallus, după o clipă de slăbiciune și de mânie, cu un gest frumos în loc de a lovi pe cei doi sclavi ingenunchiați, îi face fericiți, zicându-le:

Fiți liberi, după uzul poporului Roman.

Notă circulară.

Pe teritoriul Ardealului se află răspândite multe proiectile de artilerie, cari sunt de tot periculoase la manipulație.

Unde se află de acestea, să se însemne locul și să se înștiințeze forurile militare, cari vor lua măsurile necesare pentru ridicarea sau nimicirea lor în mod sigur.

Gazetele sunt rugate să reproducă aceasta, cu explicări, în interesul populației.

Sibiu, 24 Aprilie 1919.

Florianu,
Nr. 10,568. general de brigadă

Aviz.

Decisiunea ministrului de război, referitoare la activarea ofițerilor de rezervă, sunt astfel:

Primirea ofițerilor de rezervă în cadrele active s'a sistat până după încheierea păcii. Astfel de cereri să nu se mai înainteze până la provocare. Prin această decisiune ministerială se rezolvă toate rugărilor de activare până acum înaintate S. O. VI-VII.

Sibiu, 26 Aprilie 1919.

Nr. 8162. Lt-Colonel Ciuperca.

Informațiuni.

* II. Sa Episcopul Demetriu al Orăzii-mari, Marți seara s'a înapoiat la rezidență, după o absență de aproape cinci luni.

Dorim să ajungă în pace acasă, reluând cărmuirea diecezei, peste care a răsărit, în sfârșit soarele cel adevărat, după atâtea zile de suterințe și prigonifi.

* **Generalul Berthelot** a trecut Marți noaptea prin gara Blaj, cum anunțaserăm în numărul anterior.

Sosind trenul express numai la ora 12 din noapte, manifestația ce se proiectase a rămas.

S'a predat totuș ilustrului general — prin adjutantul său — numărul festiv al ziarului nostru, adresa omagială și câteva frumoase cadouri, adunate de doamnele din Blaj.

* **Di Clemenceau**, primul ministru al Franței, a prezentat contelui Brockdorf-Rantzau, ministrului de externe german, textul tratatului, cu condițiunea ca în termen de 48 ore să se gândească asupra lui.

* **Guvernul român** socotind, că nu poate sta de vorbă cu bolșevii din Budapesta, pur și simplu nu va da nici un răspuns cererii de pace a guvernului ungar.

* **Germania**, în senzul unei condiții impuse va renunța la toate drepturile și titlele coloniilor sale în favorul celor cinci mari puteri, dintre cari una va prelua administrația asupra acelor colonii sau eventual se vor diviza între cele cinci mari puteri.

* **Trupele ceho-slovace** sunt de 32 km. aproape de Budapesta. Intrarea în oraș încă nu e hotărâtă.

* **Ajutorul familiar al preoților.** Frații preoți arhidiecezani, dela cari până azi nu am primit datele cerute în cauza ajutorului familiar și de îmbrăcăminte, sunt rugați, ca fără întârziere să trimită blanchetele comunicate prin oficiile protopopești în acel scop. Altcum suntem siliți, să înaintăm la locul competent conspectul poftit și fără a avea la mână datele acelor frați și în urmare nici ajutorul din cesțiune nu li-se va putea asemna deodată.

Oficiul arhidiecezan.

* **Germania**, la caz că n'ar primi condițiile de preliminară ale păcii, va fi silită să supoarte toate cheltuelile pentru aprovizionarea trupelor de ocupație ale Antantei. Aprovizionarea va fi scumpă, căci o va plăti în aur.

* **America** a acordat Italiei un credit de cincizeci miliarde pentru plata munițiilor și alimentelor cumpărate până acum.

* **Conziliul dirigent** din Sibiu inzistă cu toată hotărârea, că funcționarii publici să depună jurământul de fidelitate M. Sale Regelui nostru Ferdinand.

* **Prisonerii germani** nu vor putea fi reîmpatriați, din diferitele locuri unde se află, decât după trei luni, în cazul când Germania n'ar primi condițiile cuprinse în preliminarul păcii, prezentat delegaților germani.

* **Căile ferate Române**, în curând vor pune în vânzare bilete de călătorie până la Italia și Elveția. Călătorii vor fi îndreptățiți la trenul express-oriental.

* **Belgia** în Conferința de pace are promisia, că va fi pe deplin restaurată.

* **Germania** în cazul când n'ar fi aplicată să primească condițiunile de pace, va fi dezarmată de tot. Spre acest scop în regiunea Rinului se află o armată de două și jumătate milioane, care la caz de neprimire a condițiilor, va intra imediat în Germania.

* **Din Viena** vor fi expulzați toți magnații și nobilii maghiari refugiați acolo. — Expulzarea s'a făcut în urma unui ordin a guvernului, care îi constrânge ca în decurs de trei zile să părăsească orașul.

* **În București** serviciul de siguranță a descoperit un complot în contra familiei domnitoare și a transporturilor militare. Hadgi Petroff, conducătorul complotului a fost prins și arestat.

* **România**, în urma unei hotărâri luate de Puterile aliate, va fi ajutorată, în felul că i-s'a acordat creditele necesare pentru aprovizionarea și echiparea miliției. Material de război va fi transportat în România din greu.

* **Extradarea Ex-kaizerului Wilhelm** sa hotărât deja de către comisia juridică internațională, pe baza articolului 3 de acuză. Înaintea tribunalului militar vor fi citați și autorii actelor redactate contra supușilor Puterilor aliate și Statelor asociate. Tribunalul militar va fi compus din tribunalele militare ale Statelor aliate.

* **Tinerii năsenți**, în anii 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893, 1892 și 1891, cari nu s'au prezentat încă la cercurile de recrutare, au să se prezinte în termenul cel mai scurt, ca nu cumva, făcându-se revederea listelor și aflați, că nu s'au prezentat, se vor aduce cu forța înaintea cercurilor de recrutare.

De vânzare

Acții dela "Arieșana" din Turda.

Adresa la Administrație.

(54) 1-?

MAI NOU.

Comunicat oficial din 6 Maiu 1919.

Frontul de Est: Bande bolșevice au atacat posturile noastre de pe Nistru în sectorul Ataki Clorosofea; după o scurtă luptă bolșevicii au fost puși pe goană.

Frontul de Vest: Inamicul a încercat în repetate rânduri să treacă la Est de Tisa în sectorul Szolnok. S'a capturat în ziua de 28 Aprilie încă un aeroplan. Într'insul s'au găsit manifeste și scrisori pentru Budapesta și Viena.

Pierderi: Morți 5 soldați; răniți 3 ofițeri și 25 soldați.

Marele Cartier General.

*

Evenimentele din Budapesta.

— Stare de asediu. — În ajunul unei contrarevoluții.

Oradea-Mare, 6 Maiu.

Din Budapesta vin știri îngrozitoare. În oraș și împrejurime bande iregulare s'au dedat la un jaf general. Armata roșie se descompune și încetul cu încetul se înstăpânește pretutindenea o anarhie înfloritoare, care îți aduce aminte de zilele de groază al Jacobinilor și al comunului din Paris.

Burghezimea în ultima ei desperare caută toate mijloacele posibile și imposibile să restorne regimul bolșevic și să facă ordine. Dar e înzădar.

Guvernul soviet a declarat starea de asediu pentru oraș și împrejurime, Budapesta cade în zona de operații.

*

Catastrofa Ungurilor la Solnoc.

Inamicul a fost complet distrus.

Comunicat oficial din 7 Maiu 1919.

Frontul de Est: Schimb de focuri.

Frontul de Vest: Inamicul a încercat în ziua de 6 Maiu să treacă podul dela Solnoc. A fost prins într'un baraj de artilerie și mitraliere și exterminat.

Marele Cartier General.

† Maxim Hulea

Cel din urmă tribun, părintele **Maxim Hulea** din Cisteiu, tovarășul de arme al lui **Axente** și **Ianou**, a repausat ieri în vârstă de 91 ani. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii! (Vom reveni).

Numărul cenzurat de: AUREL B. GAJA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.